

Dé Gazette van KALLEMOEIE

Redactieadres Trefcentrum marionettentheater Kallemoeie St Franciscusstraat 37 Oostende mail kallemoeie@telenet.be

4de jaargang april 2021

"Erfgoeddageditie" van "dé Gazette van KALLEMOEIE"

Tips voor Erfgoeddag 2021

Tijdens het **Erfgoeddag** weekend van **24 en 25 april** stellen we een scène op van onze nieuwe voorstelling "**Reinaert de Vos**".

De Kallemoeiekelder is gesloten maar de scène wordt Coronaveilig opgesteld in de 'etalage' van 't Kroegske op het Paulusplein

Bezoek onze vernieuwde website www.kallemoeie.be

Reynaert De Vos

Reynaert gedrukt en verboden *

Met de komst van het gedrukte boek evolueert de populariteit van het Reynaertepos in ijlt tempo. Een bewerking van Reynaert II door Heinric van Alemaer uit 1475 zal dienen als basistekst voor de eerste boekpublicatie van het Nederlandse vossenverhaal (ca 1490). Rond 1560 is die al uitgegeven in het Nederlands, Frans; latijn, Nederduits, Hoogduits, Engels en zelf Deens. De meeste drukken worden voorzien van illustraties die de historie

kracht bijzetten. Maar het succes van de gedrukte exemplaren heeft ook een keerzijde. Het vossenverhaal wordt ingedeeld, ingekort, verknipt en bewerkt. Zo voorziet Van Alemaer zijn versie van moraliserende commentaren om de lezer te waarschuwen voor de gevolgen van de vossenstreken. De pittigste passages worden systematisch weggelaten en het imago van Reynaert als rebelse antiheld wordt drastisch beknot.

In de Nederlanden bepalen de Plantijnafdrucken uit 1564 en 1566 de standaard voor de volgende eeuw. Mooi verzorgd met een renaissancistische vormgeving en nieuwe houtsneden is de uitgave van 1566 overduidelijk geen boek van Jan en Alleman. Integendeel de synoptische vertaling en moraliserende aantekeningen situeren deze variant in een elitair schoolmilieu. Leerlingen van Antwerpse scholen krijgen deze literatuur voorgeschoteld en worden geacht uit het verhaal belangrijke levenslessen over deugd en ondeugd distilleren. Reynaert wordt een didactisch rolmodel van hoe het niet moet.

(* uit Reynaert De Vos – Een kleine geschiedenis van het middeleeuwse dierenepos – Niels Schalley)

Bezoek de erfgoedcollectie van het Marionettentheater Kallemoeie via:

<http://www.beeldbankkusterfgoed.be/marionetten-kallemoeie-oostende>

Marc Beuten (theater Pierewiet) wordt 'Pètje Lap' van Belijn

De nieuwe marionet **Belijn** zullen we zeker regelmatig zien opkomen tijdens onze volgende productie "Reynaert De Vos". Belijn, de ram is zowat de omroeper en de kamervoorzitter die de beschuldigde (Reynaert) en sprekers regelmatig oproept. De kop van Belijn werd gesneden door **Marc Beuten** creatieveling van het poppentheater Pierewiet uit Brugge. Marc aanvaardt meteen het peterschap van 'zijn' Belijn en wordt Pètje Lap van deze prachtige creatie.

Welkom aan "PETSJE LAP" en "METSJE LAP"

De vzw Marionettentheater Kallemoeie opende in 2018 een steunfonds waar je als vriend van het marionettentheater Kallemoeie het peterschap van een van de 150 marionetten kan opnemen.

Steun ook het Marionettentheater Kallemoeie en wordt "métsje lap" of pétsje lap" van één van de 150 Kallemoeiemarionetten.

Praktisch

Pètsjelap aanvaardt het peterschap onder de volgende voorwaarden. Door storting van een minimumbedrag van 25-euro op rekeningnummer BE66-7340-4331-3943 van vzw Marionettentheater Kallemoeie, deze s2,5teun is 2 jaarlijks – vanaf 100-euro is dit levenslang. Bij bezoek aan de Kallemoeiekelder volgt hij de staat van zijn marionet op (polychromie, kledij, algemene conditie). De naam van Pètsje Lap wordt vermeld in de Gazette van Kallemoeie. Pètsje Lap ontvangt eveneens een oorkonde als bewijs van zijn peterschap.

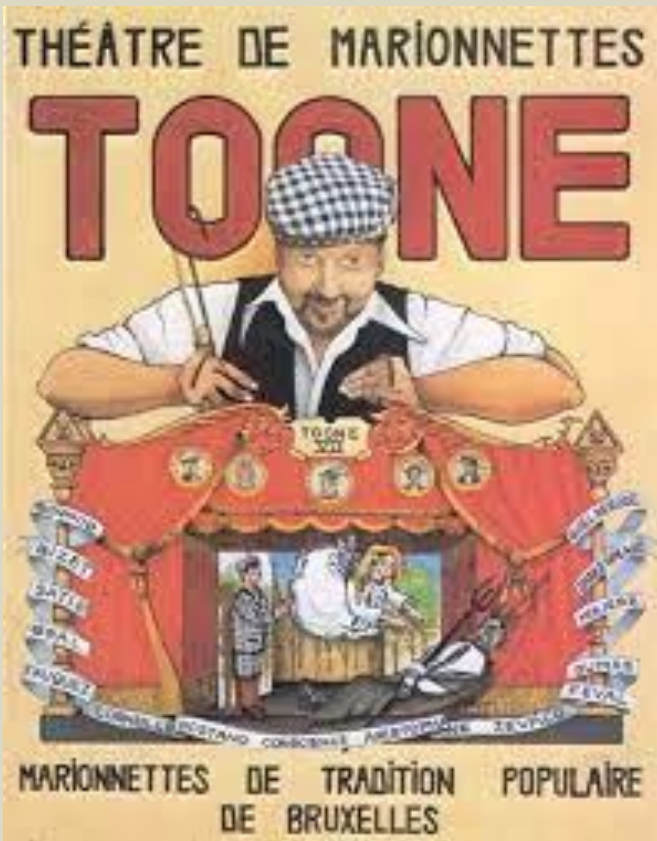
Ontvang een Oostends Woordenboek Nederlands Oostends, aangeboden door Roland Desnerck, als extra present voor Pètsje of métsje lap die voor levenslang intekenen

AVG

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Ook Kallemoeie moet jouw persoonlijke gegevens beschermen. Indien je niet langer wenst op de hoogte gebracht te worden van wat er reilt en zeilt bij het Marionettentheater Kallemoeie kunt u ons hiervan per kerende op de hoogte brengen zodat wij jouw gegevens uit ons contactpersonenbestand kunnen verwijderen. **Contact => kallemoeie@teleneOp**
bezoek bij Theater Toone in Brussel

Op bezoek bij Theater Toone in Brussel

De spelers van Kallemoeie trekken jaarlijks naar Brussel om een voorstelling van het theater Toone bij te wonen

Theater Toone is een marionettentheater voor volwassenen, uniek in Europa, in een typische zolder met banken bekleed met bonte kussens, vastgenageld in de ruwe houten planken. Toone (José Géal) vertolkt al zijn personages. Dat betekent dat Toone zelf alle stemmen doet en de 6 poppenspelers de poppen bedienen. Men heeft dus 7 personen per voorstelling nodig:

Toone (José Géal) voor de stemmen en 6 poppenspelers om de "poesjenellen" te bedienen.

De poppenspelers doen geen stemmen om praktische redenen: ze geven de poppen aan elkaar door in functie van de encenering. Een poppenspeler bedient dus niet noodzakelijk dezelfde pop tijdens de hele voorstelling.

De programmatie is gebaseerd op grote toneelklassiekers zoals "Cyrano de Bergerac" van Edmond Rostand, "De Drie Muskietiers" van Alexandre Dumas of stukken zoals "Romeo en Julia" van William Shakespeare en "Tijl Uilenspiegel" van Charles De Coster. De stukken worden herbekeken en aangepast. U zult geen andere keuze hebben dan te lachen bij het bijwonen van de leuke, originele vertoning bestemd voor elk publiek.

Er is ook een werkplaats waar poppen worden vervaardigd, een bibliotheek en een poppenmuseum, waar de "marionetten op rust" hangen. Zij zijn de helden van het Theater Toone van toen en de fetisjpersonages die de poppenspelers van de hele wereld nauw aan het hart liggen.

José Géal – Toone VII – heeft de deuren van het Koninklijk Theater Toone opengesteld voor Europa door zijn voorstellingen aan te passen naar het Engels....maar ook naar het Spaans, het Italiaans en het Duits. Deze openheid van geest heeft meteen het Theater Toone naar Europa geprojecteerd ... en naar de wereld. Het Koninklijk Theater Toone in Brussel is een origineel en authentiek theater dat doordrenkt is van Brusselse geschiedenis en cultuur! Het Koninklijk Theater Toone is een Brusselse instelling, een vaste waarde, symbool voor stabiliteit en continuïteit in het culturele en folkloristische landschap van Brussel. Voor een nationaal en internationaal publiek Het enige Theater volgens de Brusselse traditie, dat nog actief is

Het enige volkstraditietheater in Brussel. Op het einde van de 19e eeuw waren er nog 45 Theaters in de Brusselse agglomeratie. Ze gingen teloor met de opkomst van de stomme film,

gevolgd door de gesproken film en vooral door de televisie. Een rariteit dus in het Brusselse erfgoed.

Toone is een theater voor volwassenen. Een marionet wordt vaak geassocieerd met de kindertijd. Een vertoningstraditie met marionetten voor volwassen is een zeldzaamheid. Velen komen met het hele gezin naar Toone. Daarom worden onze voorstellingen ook toegankelijk gemaakt voor kinderen.

Toone staat er op om het authentiek Brusselse

accent te laten ontdekken. Hier geen sprake van het commerciële Brussels dat men in reclame vindt. De voorstellingen "Beulemans" in het Frans bevatten enkele dialectische uitdrukkingen (Brussels Vloms) die echter niet beletten dat men het verhaal kan volgen. Franse toeschouwers op bezoek in Brussel of inwoners van de hoofdstad, zijn allemaal gebrand op authenticiteit. De voorstellingen in Brussels Vloms richten zich tot Nederlandstaligen.

West-Vlaamse Poppentheaters (slot)

Naast de vermelde poppentheaters aan zee, telt/telde West-Vlaanderen in de verschillende regio nog poppentheaters, waarvan hieronder een korte opsomming uit de **Brugse regio**.

DEN UYL, 1942-1982

Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog richt pastoor Jules Faes het Brugsch Poppenspel Den Uyl op. Als gewestvoorzitter van het Davidsfonds wil hij de leuze 'Voor Godsdienst, Taal en Vaderland' uitdragen via het poppenspel. Hij krijgt hulp van Gerard Schelpe en Marcel Seys. Zij zorgen voor prachtig gesneden handpoppen, die Faes' scenario's naar een steeds groter publiek brengen.

Ondanks haar successen valt het theater in de jaren 1950 uiteen. In 1963 echter koopt Firmin Raes de hele uitrusting van het theater. Hij vernieuwt de poppenkast en breidt het repertoire uit met nieuwe stukken. De figuur van Tijn Uylenspiegel krijgt een grotere rol toebedeeld. De nieuwe Uyl doet de traditie herleven, tot in de jaren 1980 het doek valt door

een gebrek aan jonge spelers. Het correct gebruik van lichtinval, een indrukwekkend klankspel en kunstige decors waren naast de poppen de grootste toonbeelden van het artistiek talent in Den Uyl.

UILENSPIEGHEL, MARIONETTENTHEATER BRUGGE 1965-1994

In 1965 sticht Piet Hinderyckx het Poppentheater Tijn Uilenspieghel als een reizend gezelschap. Al snel wordt dit een vast poppentheater, 'Centrum Uilenspieghel'. Op dat moment is het zelfs het enige vaste theater in West-Vlaanderen. Hinderyckx wordt beroepsspeler. Zijn geraffineerde poppen en stijlvolle decors oogsten succes. Hij brengt verhalen, humor en satire voor kinderen en volwassenen. Maar 'Pietje Puppe' wil meer. Vanaf 1982 steunt het stadsbestuur zijn project voor een vast, professioneel stadsmarionettentheater. Hinderyckx brengt er opera naar het voorbeeld van de Salzburger-

marionetten. Einde jaren tachtig verliest hij echter zijn politieke en financiële steun. In 1991 worden hij en 'zijn lievekes' op straat gezet. Pietje Puppe overlijdt in 2002.

Zijn zoon Piet-Jan startte onlangs als hommage aan zijn vader met een nieuw theater in Dudzele nl **'t kl1 thé joater**, wellicht het kleinste theater in de Brugse regio waar een theaterpop opmerkelijke gebeurtenissen uit de Brugse regio aanhaalt en die tijdens gezellige avond aan elkaar praat.

PADJAL, 1997-...

Marten Lierman is een Brugs poppenspeler. Hij legt zich toe op het snijden van houten theaterpoppen en maskers. Voor de productie 'Shining voices' van theatergroep Hippana creëert hij bijvoorbeeld de maskers. Marten Lierman ontwerpt dansende, musicerende en acrobatische figuren. Hij geeft je de illusie dat zijn poppen levensecht zijn. Hij speelt in binnen- en buitenland.

'T KLAPGAT, 1968-...

Gautier Fremaut is de bezielende kracht van poppentheater 't Klapgat. Van jongs af aan is hij al in poppentheater geïnteresseerd. Volksmuziek, literatuur en tradities beïnvloeden zijn opvoeringen. In diverse cursussen in binnen- en buitenland verfijnt hij zijn poppenspel. Fremaut staat er niet alleen voor. 't Klapgat heeft een wisselende bezetting. Met een voorliefde voor stangpoppen brengt die kindertheater, straattheater en volwassenentheater. Ook internationaal scoort 't Klapgat. Hun decors en kantgekloste kanten kostuums worden zelfs tentoongesteld in San Francisco!

PIEREWIET, 1980-...

Pierewiet komt er na de fusie van de poppentheaters Wijnrood en Pierewiet. Spilfiguur

Marc Beuten uit Assebroek is poppenspeler en – maker. Hij snijdt zijn poppen uit lindenhout en presenteert ze op buurtfeesten, festivals en scholen in binnen- en buitenland. Hij brengt er gesmaakte visuele en non-verbale acts met draadpoppen. In zaaloptredens verschijnt hij met draad-, stang- of tafelpoppen.

Ook nog ...

STEEFAAN PONNETTE Ontwerpt jarenlang ingenieuze draadpoppen die succes kennen op diverse festivals.

Bruggeling **JAN SANDO** brengt traditioneel handpoppentheater met muziek en animatie op cruises en in scholen. De twee hoofdfiguren in zijn stukken zijn gemaakt door Cor van Lommel.

LUC DESCHEEMAEKER is een Torhoutse cartoonist en leerkracht. Hij brengt samen met zijn leerlingen vernieuwende figurentheater-voorstellingen, die door het publiek sterk worden gewaardeerd.

